

Vlaams
Parlement

ingediend op **1472** (2017-2018) – Nr. 2
19 juni 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Vera Jans en Danielle Godderis-T'Jonck

over het voorstel van resolutie

van Katia Segers, Elke Van den Brandt en Tine Soens

betreffende een gecoördineerde
en transversale aanpak van cyberpesten

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bart Van Malderen.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs,
Tine van der Vloet;

Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Martine Taelman;

Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen;

Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Vera Celis, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Lies Jans, Manuela Van Werde;

Sonja Claes, Dirk de Kort, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;

Jo De Ro, Emmily Talpe;

Jan Bertels, Bert Moyaers;

Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

1472 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Katia Segers.....	4
2. Bespreking	5
3. Stemming	7

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het voorstel van resolutie betreffende een gecoördineerde en transversale aanpak van cyberpesten tijdens haar vergadering van dinsdag 5 juni 2018.

1. Toelichting door Katia Segers

Katia Segers zegt dat dit voorstel van resolutie een geactualiseerde versie is van haar gelijknamige voorstel van resolutie betreffende een gecoördineerde en transversale aanpak van cyberpesten (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 732/1) dat in juni 2016 is besproken in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Pesten is het doelbewust en herhaaldelijk kwetsen van een specifieke persoon. Het is een wijdverspreid maatschappelijk probleem dat zowel onder kinderen als onder volwassenen voorvalt. In deze digitale samenleving speelt een mensenleven zich voor een groot deel online af. Het klassieke pesten wordt steeds vaker digitaal vervolgd. Cyberpesten is de voorbije jaren enorm toegenomen.

Cyberpesten is vaak een digitale uitloper van het klassieke pesten, al zijn er enkele verschillen waardoor de impact op slachtoffers ervan groter is. Cyberpesters hebben meer mogelijkheden en kanalen om te pesten. Pesten is niet beperkt tot een bepaalde sociale setting en gaat constant door. Cyberpesters kunnen relatief anoniem te werk gaan waardoor vaak niet achterhaald kan worden wie achter de pesterijen zit. Dat veroorzaakt niet zelden extra gevoelens van machteloosheid en frustratie bij het slachtoffer. Cyberpesterijen zijn vaak langdurig zichtbaar omdat ze lang online blijven staan en voor een groot publiek zichtbaar zijn. De daders worden niet onmiddellijk geconfronteerd met de gevolgen van hun acties. Ze zien niet welke schade ze aanrichten. Onderzoek wijst uit dat cyberpesters minder spijt hebben van hun optreden.

Hoewel cijfermateriaal fragmentarisch is, wijst alles erop dat cyberpesten een significant probleem is. Ondanks de preventie-initiatieven van de afgelopen jaren, blijven de cijfers relatief stabiel. Vlaanderen krijgt het probleem niet onder controle.

De meeste Vlaamse initiatieven zijn op kinderen gericht. Om tot een efficiënte aanpak van cyberpesten te komen, is het belangrijk om te onderkennen dat volwassenen evenmin gespaard blijven van cyberpesten. Dat moet de komende jaren in kaart worden gebracht. Tegelijk moet op basis van de beschikbare kennis en de beperkte evidencebased interventies worden geëvalueerd welke preventie, melding en aanpak werken. Alle belanghebbenden moeten daarbij betrokken worden en verantwoordelijkheid opnemen. Daarbij moet er aandacht gaan naar de acties die in scholen ondernomen worden. Ten slotte moet worden uitgediept welke online-initiatieven die omgeving zo veilig mogelijk kunnen maken. Voorbeelden zijn nudging, strengere default privacysettings, positieve emoticons of vermijden dat boodschappen anoniem geplaatst kunnen worden.

Het is hoog tijd om een onafhankelijk, multidisciplinair Vlaams kenniscentrum voor cyberpesten op te richten. Ook het Kinderrechtencommissariaat pleit daarvoor in zijn Jaarverslag 2016-2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 42/1). Het kenniscentrum bundelt en ontsluit knowhow en tools voor de relevante actoren, en kan scholen professionele begeleiding aanbieden.

Na een overzicht van de vragen die in het voorstel van resolutie aan de Vlaamse Regering worden gesteld, benadrukt Katia Segers dat het probleem belangrijk genoeg is om de aandacht van elkeen te verdienen. Er worden al veel acties ondernomen, maar die volstaan niet om de toestand onder controle te krijgen.

2. Bespreking

Elke Van den Brandt dankt Katia Segers voor haar initiatief, expertise en doorzettingsvermogen. Er zijn initiatieven genomen maar cijfers tonen aan dat er niets verandert. Het beleid moet voor een andere aanpak kiezen die gebaseerd is op meer kennis en een bredere onderbouw. Dit voorstel van resolutie bevat een brede reeks voorstellen, maar het roept in essentie op een systematisch beleid te voeren dat wetenschappelijk onderbouwd is zodat dit probleem gericht kan worden aangepakt.

Dit reële en maatschappelijke probleem – pesten en meer specifiek cyberpesten – moet worden aangepakt. De nieuwe sociale media zorgen voor nieuwe kanalen, anonimiteit en een langer effect. Er is minder contact tussen dader en slachtoffer waardoor de impact onderschat wordt. Om hier een antwoord op te bieden, moet beleid ontwikkeld worden. Bestaande expertise moet worden gebundeld zodat over twee jaar een kentering wordt vastgesteld in de cijfers.

Vera Jans verwijst naar haar uiteenzetting van juni 2016 bij de bespreking van het eerste voorstel van resolutie (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 732/2). Ze gaf toen aan dat dit een belangrijk thema is en dat heel wat zaken in de steigers staan. Inmiddels heeft de Vlaamse Regering al heel wat initiatieven genomen. Tal van Vlaams Parlementsleden hebben de Vlaamse Regering ondertussen al ondervraagd over het actieplan Integriteit, waar cyberpesten een actief deel van is. Het kennisplatform, waarin verschillende beleidsdomeinen expertise over en aanpak van (cyber)pesten, sexting of grooming bundelen, is een voldoende basis om dit beleid vorm te geven. Verschillende beleidsdomeinen ondernemen actie. Dat verloopt niet geïsoleerd, want verschillende Vlaamse ministers nemen gemeenschappelijke initiatieven.

Deze thematiek is belangrijk en vereist een gecoördineerde aanpak. Omdat cyberpesten expliciet opgenomen is in het actieplan Integriteit, kan zij dit voorstel van resolutie niet goedkeuren.

Lorin Parys sluit zich aan bij Vera Jans. Dit voorstel van resolutie is op een actualisering na identiek aan het voorstel van resolutie betreffende een gecoördineerde en transversale aanpak van cyberpesten dat is behandeld in juni 2016.

Omdat dit een belangrijk probleem is, is het aangewezen te verwijzen naar de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2017-2018 (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1348/1) die de oplevering van het eindrapport verwacht voor eind juli 2018. Hij acht het raadzaam de inhoud daarvan af te wachten.

Daarnaast heeft de spreker opmerkingen bij de voorgestelde aanpak. Het kan niet dat voor elk probleem een nieuw kenniscentrum, meldpunt of nieuw orgaan wordt opgericht. Sp.a en de N-VA verschillen op dit punt grondig van mening. Het zou onverstandig zijn om 1712 algemeen te promoten en vervolgens een nieuw meldpunt te stichten voor wie gepest wordt. Bestaande organisaties moeten uitgerust worden om nieuwe problemen bijkomend aan te pakken.

Er zijn al talrijke initiatieven over mediawijsheid en in het onderwijs. 1712 wordt samen met enkele andere instrumenten tegen cyberpesten tegen eind juli 2018 geëvalueerd.

Freya Saeys sluit zich aan bij Vera Jans en Lorin Parys. Dit voorstel van resolutie is vrijwel identiek aan het voorstel van resolutie dat werd behandeld in juni 2016. In verschillende beleidsdomeinen werden reeds initiatieven genomen. De Vlaamse Regering is zich terdege bewust van deze problematiek. Het komt het

Vlaams Parlement toe erop toe te zien dat de geplande acties uitgevoerd worden. Om die redenen kan ze dit voorstel van resolutie niet goedkeuren.

Katia Segers zegt dat dit voorstel van resolutie niet helemaal identiek is aan het vorige voorstel. Het huidige voorstel is geactualiseerd met het recentste onderzoek. Het recentste onderzoek bewijst bovendien haar gelijk: ondanks alle initiatieven wordt er geen vooruitgang geboekt. Het beleid is niet afdoend of systematisch.

Er zijn veel goede initiatieven genomen maar die zijn allemaal op de jeugd gericht terwijl pesten onder volwassenen minstens even vaak voorvalt en een even grote impact heeft. Er wordt evenwel niet overlegd met het federale niveau. De socialemediabedrijven worden evenmin aangespoord om zelf acties te ondernemen. Wie iets gemeens wil posten, kan met behulp van nudging tegengehouden worden.

Het voorstel van resolutie wil dat 1712 over de juiste expertise beschikt. Ook de kinderrechtencommissaris pleit voor een afzonderlijk steunpunt. Door de grote specificiteit is er hoge nood aan begeleiding en expertise van scholen en middenveldorganisaties.

Dit voorstel van resolutie is in essentie gelijk aan het vorige voorstel: de oplossing zit in een integrale aanpak. De aangewezen weg wordt slechts gedeeltelijk gevolgd.

Het geduld van Katia Segers is op. Pesten aanpakken staat sedert het begin van haar parlementair mandaat hoog op haar agenda. Er is slechts bereidheid om het probleem partieel aan te pakken. Van een volwaardige, gecoördineerde en structurele aanpak op alle beleidsdomeinen gericht op kinderen, jongeren en volwassenen is er geen sprake. De urgentie daarvan moet worden onderkend. Het probleem is dermate ernstig dat het over alle fracties heen aangepakt moet worden. Met dit voorstel van resolutie reikt ze iedereen de hand om tot een integrale aanpak te komen. Ze suggereert hoorzittingen te organiseren om met het veld na te gaan hoe hier nog beter werk van gemaakt kan worden omdat de huidige aanpak te partieel is en niet volstaat.

Elke Van den Brandt wil niet dat wie tegen dit voorstel van resolutie is er een karikatuur van maakt. Het voorstel van resolutie zegt niet dat dit niet onder 1712 kan vallen. Van belang zijn de openingsuren van 1712. Voorts moet 1712 over voldoende expertise en medewerkers beschikken.

Zoals vaker verwijst de meerderheid naar wat er allemaal al gebeurt. De vraag is echter welke impact het beleid heeft. Het is onbegrijpelijk dat men hier ingaat tegen de talrijke pleidooien voor evidencebased werken.

Dat een voorstel van resolutie opnieuw wordt ingediend, kan ook op een noodzaak wijzen. Als de situatie over twee jaar niet is gewijzigd, bestaat de kans dat dit voorstel van resolutie opnieuw wordt ingediend. Politici moeten slechte toestanden aanklagen en voor verandering zorgen. De problematiek blijft groot. Er zijn geen tig variaties op voorstellen van resolutie om dat aan te pakken.

Er is gelatenheid. De ernst om dit aan te pakken is beperkt. Experts kunnen tijdens een hoorzitting aangeven hoe dit tegengegaan moet worden.

Lorin Parys zegt dat het Cyber-Shoc-schoolonderzoek (Cyber Bullying and Emotional Reactions in School, Home and Organizational Contexts), waaruit moet blijken dat extra maatregelen nodig zijn, wordt aangegrepen als reden om dit voorstel van resolutie opnieuw in te dienen. Dat onderzoek gaat over de periode

mei 2015 tot mei 2016 terwijl alle sectorspecifieke maatregelen en acties pas in de tweede helft van 2016 zijn ingegaan. Zeggen dat de Vlaamse Regering met haar beleid geen impact heeft, wijst op een gebrek aan ernst. De cyberscan dateert overigens pas van 2017.

Katia Segers wil met dat onderzoek net aantonen dat het beschikbare cijfermateriaal gefragmenteerd is. Het eerste voorstel van resolutie is in juni 2016 verworpen met als argument dat minister Vandeurzen al genoeg doet. Onderzoek dat in het najaar van 2016 is opgeleverd, weerlegt dat. Om die reden wordt in het huidige voorstel van resolutie gevraagd om te monitoren. Om die reden is een steunpunt nodig. Deze vraag wordt trouwens ook vanuit wetenschappelijke hoek gesteund.

Vera Jans ziet, zonder afbreuk te doen aan het belang van het thema, geen reden om hoorzittingen te organiseren.

Katia Segers antwoordt dat er goede en noodzakelijke initiatieven zijn genomen. Omdat die initiatieven niet afdoende en niet breed genoeg zijn, roept ze op experts te horen.

Vera Jans antwoordt dat het Vlaams actieplan Integriteit op vier pijlers is gebaseerd. Een geïntegreerde en afgestemde aanpak van cyberpesten maakt daar een belangrijk deel vanuit. Het is gebaseerd op expertise en experimenten, en zal allicht ook geëvalueerd worden.

Het is niet omdat een voorstel van resolutie gerecycleerd wordt, dat een hoorzitting moet worden gehouden. Dat doet geen afbreuk aan het belang van het thema, wat ook blijkt uit het gevoerde beleid. Meerderheid en oppositie verschillen op dat punt echter van mening. Ook dat is een reden waarom een hoorzitting niet wenselijk is.

Elke Van den Brandt stelt vast dat wanneer de oppositie hoorzittingen vraagt, dat wordt geweigerd.

Bart Van Malderen zegt dat veel van de georganiseerde hoorzittingen de toetssteen van Vera Jans niet weerstaan. Wie de mening van de Vlaamse Regering wil kennen, kan daartoe een vraag om uitleg indienen. Wie een andere stem wil horen, moet een hoorzitting organiseren. Andere commissies oordelen daar evenwichtiger over dan deze commissie: zowel meerderheid als oppositie zijn er bereid om hoorzittingen te organiseren. Hij stelt vast dat in deze commissie dat structureel niet het geval is.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt met 3 stemmen tegen 11 niet aangenomen.

Bart VAN MALDEREN,
voorzitter

Vera JANS
Danielle GODDERIS-T'JONCK,
verslaggevers